זון אויפגאנג — 7.26.
זון אונטערגאנג — 5.58.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
רערשיינט
יעדן טאג

דאס אידישע וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

וועטער:
קלאר און מילד

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 21, No. 38. Winnipeg, Monday Feb. 23, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. רערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מאנטאג, ו׳ אדר, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY MAR 9 1931 ASTOR, LENOX AND TILDEN

תלמוד תורה קריזיס געלייזט געוואָרן

פארזיכערונגס פלאן אנגענומען וועט דערווייל לייזן אלע פינאנציעלע פראבלעמען

גרויסער עולם ביי מאסן-פארזאמלונג נעמט אן פלאן פארגע-שלאגן פון מ. טעסלער — 10,000 דאלאר מון אבער געשאפן ווערן גלייך אין מזומן, און צוויי טויזנט דאלאר איז געשאפן געווארן ביי דער פארזאמלונג

דער תלמוד־תורה קריזיס זעט אויס צו זיין געלייזט נאך דער מאסן־פארזאמלונג לעצטן אוונט, אויב נאר אלע אנגעשייכנטע פלענער וועלן גענוי דורכגעפירט ווערן.

דער פלאן, אנגעשייכנט פון מ. טעסלער, איז אן ערך אזא:

1. די גרייס־וועקס לייף, וועלכע האלט דעם "מארטגעדזש" אויף דער ת״ת, איז ווייליק צו באצייען אים, בתנאי אז א צאל פערזאנען זאלן נעמען לעבנס פארזיכערונג אויף ניט ווייניקער ווי 30 טויזנט דאלאר, און זייערע יערלאכע צאלונגען, מיט די פראצענטן זאלן גיין אויף דעקן די "מארט־געדזש" צאלונגען.

2. די קאמפאני איז ווילליק צו שניידן די צינז־ראטע (אינטערעסט ראטע) אויף 1 פראצענט.

3. די קאמפאני איז ווילליק אויסצוצאלן אין אזא פאל צו דער ת״ת $6.000 אין מזומן, פון׳ם אלטן אינשורענס פאנד וואס איז ביז איצט איינגעצאלט געווארן, צו דעקן די דריינגנדיקע חובות פון דער ת״ת, — ווי שטייערן און א. וו.

אויסער דעם איז אויף דעם פארשלאג פון מ. טעסלער געשטיצט געווארן פון מ. דושייקאב, באשלאסן געווארן צו שאפן ניט ווייניקער ווי צען טויזנט דאלאר אין מזומן צו דעקן די אנדערע חובות, און א קאמיטעט פון 100 איז באשטימט געווארן אנצופירן דעם קאמפיין. ארום צוויי טויזנט דאלאר איז געשאפן געווארן אויף דעם חשבון ביי דער פארזאמלונג.

מר. טעסלער האט אנאנסירט, אז ער האט שוין פערזיכערט פארפליכטונגען אויף 20 טויזנט דאלאר פון׳ם פארזיכערונגס פאנד. אן אפיל ביי דער פארזאמלונג איז געגעבן־פערט געווארן מיט נאך 9 טויזנט דאלאר פארשרעכונגען אויף דעם פאנד. דער קאמפיין וועט פארגעזעצט ווערן צו העכערן דעם פאנד און דערמיט פארגעסערן די זיכערקייט.

די פארזאמלונג איז געעפנט געווארן פון פ. סורעס, וועלכער האט געוועלכנט, אז די לעצטע שעה איז געשלאגן, און אויב די פארזאמלונג וועט ניט רעטן די ת״ת וועט זי לייף מוזן געשלאפן ווערן.

א גרויסער עולם איז געווען ביי דער פארזאמלונג, וועלכער האט מיט דעם גרעסטן אינטערעס נאכגעפאלגט די פאר־האנדלונגען.

נאך דעם פארזיצער האבן גערעדט רבי מתנאוויטש, וועלכער האט דערקלערט, אז שלום אין דער בשר־כשר פראגע וואלט די ת״ת געזיכערט מיט א באדייטנדער הכנסה. דערנאך האט גערעדט רבי זילבערשטיין, וועלכער האט זיך אויך אפגעשטעלט אויף דער בשר־כשר פראגע און האט מיט פאר־טאס אויסגערופן: "שלום מוז איצט קו־מען". ביידע האבן באטאנט, אז מען טאר ניט רייד־ן וועגן שליסן די ת״ת.

דערנאך איז מר. טעסלער אויפגעטראטן מיט זיין פלאן, וועלכער איז זייער וואר־רים אויפגענומען געווארן.

צום סוף איז אויף דער בינע ארויף א תלמיד פון ת״ת, גערשפילד, וועלכער האט זיך פארגעשטעלט ווי א דעלעגאט פון 250 קינדער און האט אין זייער נאמען פרא־טעסטירט קעגן די דירעקטארן פאר זייער פלאן צו שליסן די ת״ת. זיין אויפטריט האט געמאכט א שטארקן רושם אויפ׳ן עולם.

קריטישע באמערקונגען זיינען געמאכט געווארן פון דער אוריענץ בנוגע די קליינע הכנסות, וואס די ת״ת פון שכר־לימוד און ס׳אין געווען די אלגעמיינע מיינונג, אז מיטלען מוזן אנגענומען ווערן צו פארגרעסערן די ת״ת הכנסות.

אראבישע ארגאניזאציעס גרייטן פראטעסט דעמאנסטראציעס

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאנדאן, פעב. 23 (איטא).— אראבישע ארגאניזאציעס אין פאלעסטינע, עבר־הירדן און סיריע, גרייטן זיך צו פראטעסט דע־מאנסטראציעס קעגן פרעמיער מאקדא־נאלדס בריוו צו דר. וויצמאן, לויט א באר־ריכט פון דער "סאנדיי רעפערי".

אין פארבינדונג מיט דעם דאזיקן באר־ריכט, זאגט די ציטונג, אז דער אמת וועגן דעם בריוו איז, אז ער ערגערט בשום אופן ניט די פאליטיק אנגעצייכנט אינ׳ם ווייסן פאפיר, נאר ער דערקלערט בלויז געוויסע פונקטן אינ׳ם פאפיר אויר, אז זיי מאכן הנחות צו די אידן אין איינצלהייטן, בעת די הויפט פאליטיק פארבלייבט די זעלבע ווי אין ווייסן־פאפיר.

זאנט ציוניסטן ווילן פארכאפן אויך אנדערע אראב. לענדער

ירושלים, פעב. 23 (איטא).— דער ציר־ניזם שטעלט זיך ניט צופרידן בלויז מיט פאלעסטינע, נאר ער שטרעבט צו פאר־כאפן אויך איראק און סיריע, — האט שוקאט אלי, אינדיש מוסולמאנישער פר־ער, דערקלערט אין א רעדע אין ביירוט. ער באהויפטעט, אז דר. וויצמאן זאל אים האבן געזאגט, אז די אידן האפן צו באזיצן אלע אראבישע לענדער, מיט׳ן הסכם פון דער אינטערנאציע קעגן פרעמיער מאקדא־נאלדס בריוו צו דר. וויצמאן, לויט א באר־ריכט פון דער "סאנדיי רעפערי".

אין פארבינדונג מיט דעם דאזיקן באר־ריכט, זאגט די ציטונג, אז דער אמת וועגן דעם בריוו איז, אז ער ערגערט בשום אופן ניט די פאליטיק אנגעצייכנט אינ׳ם ווייסן פאפיר, נאר ער דערקלערט בלויז געוויסע פונקטן אינ׳ם פאפיר אויר, אז זיי מאכן הנחות צו די אידן אין איינצלהייטן, בעת די הויפט פאליטיק פארבלייבט די זעלבע ווי אין ווייסן־פאפיר.

פעלער אויסבעסערונג

אין דעם נעקראלאג וואס איז געווען אפגעדרוקט דאנערשטאג אין "דאס אידי־שע וואָרט" פאר ליליען סעקטער פון די חברים און חברות גן השורון, ארץ־ישראל, איז געווען אפגעדרוקט צווישן די אונטער־נעשריבענע: מר. און מרס. דזש. נאלד־בערג (מאסקאטון) און מר. און מרס. מ. נאלדבערג (סאלוואדאר). אין ביידע פאלן האט ריכטיק באדארפט זיין נ א ל ד ע נ־ב ע ר ג אנשטאט נאלדבערג.

ניט מיט כח נאר מיט געדולד קאנען מיר בויען א״י

אזוי דערקלערט איינשטיין ביי פארזאמלונג אין לאס־אנדזשעלעס

ספעציעלע טעלעגראמע צו ד. א. וו. פון א. הענסאן

לאס־אנדזשעלעס, קאל., פעב. 23. — דער מאס־מיטינג איז פיל־הארמאניש אויס־דיטאריוס לעצטן אוונט דא, פאר׳ן נאציר־אנאל פאנד און געווערקשאפטן קאמפיין, איז אדרעסירט געווארן פון פראפ. און פרוי איינשטיין, חנה טשיזיק, פ. קרוזא און אנדערע.

פראפ. איינשטיין האט געזאגט, אז מיר, אידן, מוזן פראאייניגן אונזערע קרעפטן אין איין גרויסער אנשטריינגונג אויפצו־בויען פאלעסטינע, — אבער ניט מיט כח, נאר מיט א סך געדולד און מיט שווערער ארבעט.

—(::)—

קיין סאוו. רוסלאנד דארף מען וויסן וואס און וויפל צו שיקן; קיין פוילן שיקט נאר געניצטע קליידער

וועגן פאסט פעקלאך קיין סאוועט רוסלאנד און פוילן

אין עכטפער אויף א צאל אנפראגעס פון אונזערע לעזער וועגן פעקלאך קיין סאוו. רוסלאנד, פארעפנטלאכן מיר דא דעם באר־ייכט וואס מיר האבן נעקראגן פונ׳ם אי־מיגראנטן־הילף פאראיין וועגן דעם ענין. מיר ווילן בלויז צוגעבן, אז אין סאוועט רוסלאנד בייטן זיך אפט די רעגולאציעס וועגן דעם ענין, און אפט ווערט די פראגע וועגן איבערגעבן א פעקל אנטשיידעס פון א לאקאלן באאמטן. ווי מען מעלדעט אונז דא אין פאסט אפיס, זיינען די נייע רעגו־לאציעס דארטן, אז מען מוז קריגן א דער־לויבעניש צו באקומען פעקלאך.

דאס שיקן א פעקל קיין סאוו. רוסלאנד איז אזוי אלעמאל פארבונדן מיט א געוויסן ריסק, אז דער צאל (מאמאשניע זאל זיין צו הויך, אדער מען זאל דעם פעקל קאנ־פיסקירן אדער צוריקשיקן (מיר זיינען אינ־פארמירט געווארן אויך וועגן אזא פאל).

ידיעות פון איד. א. ה. פ. וועגן פאסט פאקעטן אין רוסלאנד און פוילן

דער הויפט אפיס פון אידישן אימיגראנ־טען חילפס פאראיין באקומט פאר דיעלעצ־טע עטלאכע חדשים א סך אנפראגעס וועגן די מעגלאכקייטן, סדר און צי לוינט בכלל צו שיקן פאסט־פאקעטן מיט שפיץ און קליידער צו קרובים אין רוסלאנד און פוי־לען. מיר האבן דאריבער נאך אין נאוועמ־בער פאראיין יאר ארויסגעגעבן דרך אונ־זער שוועסטער ארגאניזאציע, די "יקא" אין מאסקווע, אלע נויטיקע מאטעריאלן, וועלכע פארשריפטן, וואס קאנען אונז העלפן געבן פאנאנדערקלייבן זיך אין דער פראגע. די מאטעריאלן זיינען צו אונז אנ־נעקומען ערשט פאריקע וואך. אויפ׳ן גרונד פון די דאזיקע מאטעריאלן און אינפארמא־ציעס, וועלכע מיר האבן באקומען גלייך־צייטיק פון אנדערע פריוואטע פערזאנען, ברייבנגען מיר דא די אלגעמיינע ידיעות אין דער פראגע, וואס אינטערעסירן אלע־מען באזונדערס שטארק ערב פסח.

א פאסט פאקעט אין רוסלאנד קאן וועגן ניט מער ווי 10 קילא ברוטא ד. ה. איינ־שליסנדיק די וואג פון דער פאקונג. (א קילא איז 2 אן׳ן א האלב רוסישע פונט דאדער 2 אן׳ן א פינטעל ענגלישע פונט). די קאנאדער פאסט נעמט אבער אן פאסט פאקעטן, וואס וועגן ניט העכער ווי 15 אונזע׳ר פונט. דאריבער קאן א פאסט־פאקעט, וואס ווערט געשיקט פון דאנען אין רוסלאנד אדער פוילן וועגן ניט העכער פון 15 פונט איינשליסנדיק די וואג פון פאקונג.

יעדער רוסישער בירגער האט רעכט צו באקומען א באשטימטן קוואנטום פארדוק־טען פון יערן באזונדערן מין אין פארלויף פון איין יאר. דאס קאן געשיקט ווערן צו אים מיט איין מאל אדער מערערע פאקעטן אין פארלויף פון יאר. אזוי לכשל קאן יע־דער בירגער באקומען אין פארלויף פון יאר: 5 קילא מעל, רייז און גרויפן אלס צוואמען, צו 5 קילא: מאקאראנען, גע־טריקנטע ווערזשעטייבל, צוקער, מילך־פארדוקטן, פלייש, פיש, די אלע מינים מען געשיקט ווערן צו 5 קילא יעדערער דורכן יאר. האנץ און פארשיידענע צוקער־סיראפן מען געשיקט ווערן צוואמען 5 קילא דורכ׳ן יאר.

מ צ ה , קינדער מעל, גרויפן פון טיפ 'נעסטל", לעקאלאך, פאנדענסירטע מילך אדער שמאנס, סוכארעס און נאך איינציקע מינים קאנען געשיקט ווערן צוזאמען 5 קילא דורכ׳ן יאר. ד. ה. אז ווען מען שיקט אין פארלויף פון יאר קרוב 5 קילא מצה, קאן מען שוין פון די נאנצע אויסגערעכנטע נרופע, וועלכע איז באצייכנט אונטער דעם נו. 14 קיין אנדערע פארדוקטן דורכ׳ן יאר ניט שיקן.

צו צוויי קילא קאן געשיקט ווערן: טיי, קאפע, ציקאריע, קאקאא א. א. יעדערע באר־זונדער צו 2 קילא.

פון אפצאל "דיוטי" פאר געשיקטע

(שלוס אויף דער לעצטער זייט)

געשטארבן אין עלטער פון 40 יאר

משה גלוקסבערג

משה גלוקסבערג, דערבי קאורט, איז נעשטארבן לעצטן דאנערשטאג, פעב. 19טן אין סט. באניפייס האספיטאל. די לויה איז געווען פרייטאג, פון בית יעקב שול, צום אינדעפ. בני־אברהם בית־עלמין.

* דער פארשטארבענער איז מיט 40 יאר צוריק געבארן געווארן אין טאמאשאוו, פוילן. דאו איז ער לעצטנס געווען א פאב־פולערער אנענט פון דער נשאנאל לייף אש. קא. ער האט איבערגעלאזן א פרוי און צוויי קליינע קינדער.

שלאגט פאר באלאנסירטן בודזשעט

פרעמיער ברעקען

מ. מ. דאליצקי טויט

לאס־אנדזשעלעס, קאל. פעב 23 (ספעצ. צו ד. א. וו. פון א. הענסאן).— מ. מ. דא־ליצקי, באוואוסטער העברייאיש־אידישער דיכטער און שריפטשטעלער, איז דא גע־שטארבן נעכטן אין עלטער פון 80 יאר.

זיין קערפער ווערט אפגעשיקט קיין שי־קאגא אויף דער בקשה פון זיינע קינדער. דאליצקי האט לעצטנס מיטגעארבעט אין "מארגן זשורנאל".

—(::)—

געוועזענער סיים דעפוטאט קידשבוים טויט

ווארשע, פעב. 23 (איטא).— קידשבוים אגורה ס׳ערר און געווענער סיים דעפו־טאט, איז דא געשטארבן אין עלטער פון 49 יאר. דער פארשטארבענער האט פאר יארן געליטן פון א הארץ קראנקהייט.

פרעמיער ברעקענס נייער בודזשעט פארקלענערט א צאל שטייערן

אפשאצונג באלאנסירט דעם בודזשעט פאר 1931—1932 — בלויז אייזנבאן שטייער און הכנסה שטייער אויף גרויסע הכנסות געהעכערט. — שטייערן געשניטן אויף לאנד. — הכנסה שטייער פאר פארהייראטע וועט אויך געשניטן ווע־רען. — פרעמיער אנאנסירט פלאן פאר ריזיקער אנטוויקלונג פון הידרא־עלעקטרישער ענערגיע. — קיין פארלוסט אויף פול גאראנטיע

פרעמיער ברעקנס בודזשעט 1931-1932, פארגעלייגט פאר דער לע־גיסלאטור פרייטאג אוונט, האט אפג־נארט אלע פעסעמיסטישע דערווארטונ־גען. ער האט ניט פארויסגעזעהען קיין רעפיציט, און, ניט געקוקט אויף דער פארקלענערונג פון הכנסות פון פארשיי־דענע קווארטלן, האט דער פרעמיער געפו־נען פאר מעגלאך צו באלאנסירן דעם בו־דזשעט און צו פארקלענערן א צאל שטיי־ערן, העבערגדיק די שטייערן בלויז אין צוויי פאלן: אויף אייזנבאנען, און אויף גרעסערע הכנסות.

כאטש אין די מייסטע פאלן ווערן חר־צאות פארגרעסערט, וועט אבער אין דער אונטערשטער שורה דער סך־הכל הוצאות פארקלענערט ווערן אין פארלייך מיט דעם לויפנדיקן יאר אויף אביבר 450 טויזנט דאלאר. דאס איז א דאנק פרע־מיער בענעטס צוזאג צו צאלן פון דער פערערארער קאסע 95 פראצענט פון די עלטער פענסיעס, אנשטאט די איצטיקע 50 פראצ., וואס פארקלענערט די אויס־גאבן פון דער פראווינץ אויף דער זאך פון 705 טויזנט דאלאר צו 80 טויזנט דאלאר.

פרעמיער ברעקענס אפשאצונג פון הכנסות פאר׳ן פינאנציעלן יאר מאי, 1931 — אפריל 30, 1932, איז $14,411,614.10 און אויסגאבן — $14,403,108.19.

די פארקלענערונגען פון שטייערן באר־ציען זיך אויף די פאלגנדיקע פונקטן:

צוריקציאונג פונ׳ם לאנד שטייער אונ־טער דעם נעו. געזונטהייט אקט — 140 טויזנט דאל.

צוריקציאונג פונ׳ם לאנד שטייער פאר סאלדאטן הילף, — 150 טויזנט דאל.

די פראווינץ נעמט איבער דעם חוב פון די מוניציפאליטעטן אויף $1,193,763, וואס זיי זיינען שולדיק פאר דעם ערר־מאנטן שטייער.

פראווינציעלער שטייער אויף ליידיקע לאנד זאל אפגעשאפן ווערן, און די מו־ניציפאליטעטן זאלן קריגן דאס רעכט צו נעמען אזא שטייער פאר זיך.

שטייער אויף לאנד פאר עלטער פענ־סיע ווערט רעדוצירט פון 345 טויזנט דאל. צו 40 טויזנט דאל.

די אויסנאמען אינ׳ם הכנסה שטייער פאר פארהייראטע וועלן פארגרעסערט ווערן (ד. ה., מער פארהייראטע מיט קלענערע הכנסות וועלן באפרייט ווערן פון דעם שטייער).

שטייערן וועלן פארגרעסערט ווערן אויף די אייזנבאנען, וואס דארף ארייב־ריינגען דער פראווינץ נאך 125 טויז־זענט דאל., און אויף גרעסערע הכנסות, וואס דארף אריינבריינגען נאך 150 טויזנט דאלאר.

נאך וויכטיקע פונקטן אינ׳ם פרעמיערס רעדע

פרעמיער ברעקען האט אין זיין בו־דזשעט רעדע דערקלערט, אז די פראו־וינץ איז מיט איר נאראנטיע פארגאנט־ווארטלאך פאר איבער דריי מיליאן דא־לאר פאר׳ן ווייץ־פול. אזוי אבער ווי דער פול האט נענוג אינווענטאר צו דעקן דעם חוב, איז ניטא פאר דער פראווינץ קיין געפאר פון פארלוסטן, סיידן ווייץ זאל ווייטער שטארק פאלן אין פרייז.

אויב די הכנסות פון דער רעגירונג וועלן שטארק פאלן, דאן וועט זי פאר־שלאגן צו שניידן די שכירות פון די מי־ניסטארן, מיטגליד־ער פון פארלאמענט און אלע רעגירונגס אנגעשטעלטע, — אדער זי וועט מוזן פארקלענערן די אויס־גאבן אויף געזעלשאפטלאכע ארבעטן.

א מיליאן דאלאר איז אינ׳ם בודזשעט פארזארגט פאר העלפן ארבעטסלאזע.

פרעמיער ברעקען האט אין זיין רעדע אנגעצייכנט א פלאן פון ריזיקער הייר־ראַ־עלעקטרישער אנטוויקלונג דורך דעם אויפבוי פון אן עלעקטרישער סטאנציע מיט 400 טויזנט פערד־קראפט (די נרעס־טע אין דער פראווינץ) אויף דעם דאפין טייך, ביים סטורדזשאן אויסגום (140 מייל פון ווינינפעג). דאס וועט מיינען אפווענדן דעם סאסקאטשעוואן טייך צו ליק ווינינפעגאזיס. מען פון דארטן אין ליק מאניטאבא און פון דארטן און ס׳אין געווען די אלגעמיינע מיינונג, אז מיטלען מוזן אנגענומען ווערן צו פאר־גרעסערן די ת״ת הכנסות.

27 פעלקער אין פאריז באראטן זיך וועגן איראפייאישן ווייץ איבערפלוס

פאריז, פעב 23. — פארשטייער פון אלע איראפייאישע פעלקער וואס זיינען מיטגלידער פון דער פעלקער ליגע, מיט׳ן אויסנאם פון ליטע, פארטוגאל און אלבא־ניע, וואס פראדוצירן זייער ווייניק ווייץ, האבן זיך צוזאמענגעקליבן צו באטראכטן פלענער ווי אראפצובריינגען דעם איבער־פלוס פון ווייץ אין איראפע. די קאנפע־רענץ פאנגט אן אירע זיצונגען היינט.

די קאנפערענץ וועט אפשר אויף באר־טראכטן פלענער פון אגריקולטורעלע קרעד־ידטן און אנדערע פראגעס וואס האבן א שייכות צום וואוילזיין פון׳ם איראפיי־אישן פויערטום.

די פארזאמלונג איז דער ערשטער פראקטישער שריט אויפ׳ן וועג פון איי־ראפייאישער מיטארבעטערשאפט, א פועל יוצא פון בריאנס פלאן פון פאראייניקטע שטאטן פון איראפע.

די פארהאנדלונגען וועלן זיין געהיימע, און ס׳איז א סברא, אז די פארזאמלונג זאל באשליסן אנצוזאגן מיטלען. קענן דעם אימפארט פון ווייץ פון די פאראייניקטע שטאטן, ארגענטינע און אוסטראליע.

די באשלוסן פון דער קאנפערענץ וועלן האבן אויך א שייכות צו דעם, וויפל ווייץ פראנקרייך וועט קויפן פון קאנאדע. די פראאיזיישע פויערים באקלאגן זיך, די מילנערס אין לאנד, וועלכע ס׳איז דער־לויבט צו באנוצן בלויז 10 פראצענט פון אויסלענדישע ווייץ באנוצן פיל־מער, און עס ווערט אזוי שווער אפצוזעצן די פראנ־צויזישע ווייץ.

(שלוס אויף דער לעצטער זייט)

טויט פון צוויי פאסאזשירן אויף לופט־פאסט עראפלאן ווערט אויסגעפארשט

אין אויספארשונג איבער דעם טויט פון צוויי פאסאזשירן אויף דעם פריידי לופט פאסט עראפלאן וואס איז פארניכטעט גע־ווארן פריי־טאג ביינאכט, ארום ביינאכט, מאנ., ווערט איצט דורכגעפירט פון לופט אינספעקטאר, ט. מ. שילדס.

די אומגעקומענע זיינען דר. אלען, פון ווינ׳יפעג און דזשאר־דזש ע. לואיס, 28 יאר, פון רעדזשיינע. דער פילאט פון עראפלאן, נ. ג. פארסטער, איז אפגעקומען מיט לייכטע וואונדן.

דער אומגליק האט פאסירט, ווען דער פילאט, עפענינגדיק פאר אומעגלאך אנ־צוטרייבן זיין עראפלאן אינ׳ם גערייטן נעפל וואס האט אנגעפילט די לופט, האט באשלאסן צו לאנדן ארום ביינאכט, 15 מייל וועסט פון פארטערדזש־לא־פריירי. ווי עס זעט אויס, איז אים געלונגען צו לאנדן בשלום, און ער איז גלייך ארויסגע־שפרונגען פונ׳ם עראפלאן, אבער די עקס־פלאזיע און שריפה וואס האבן באלד נאכ־געפאלגט, האבן געטויטיקט די אפאסאזשירן. דער פילאט האט אזוי קיין צייט ניט גע־האט צו רעטן זיי.

דער עראפלאן איז ארויסגעפלויגן פון ווינ׳יפעג מיט דער לופט פאסט און פאסא־זשירן און דער געוויינלאכער צייט פריי־טאג אוונט, און די אויסזיכטן זיינען דאן געווען אויף גינסטיקן וועטער.

דייטשער רייכס געריכט איז דורכגע־דרונגען מיט אנטיסעמיטיזם

בערלין, פעב. 23 (איטא). — אין א לייט־אריטיקל אין היגן "טאגעבלאט" אנט־דעקט טעאדאר וואלף, אז א גערייט־קרי־זיס האט זיך אנטוויקלט אין דייטשלאנד א דאנק דעם היטלעריסטישן זיג אין די לעצטע וואלן, מיט דעם זיג האבן די אנ־טיסעמיטישע ריכטער, זאגט ער, געקראגן מוט צו פארבויגן די גערעכטיקייט פאר זייערע אנטיסעמיטישע געפילן.

וואלף באשולדיקט אפן דעם רייכס־גע־ריכט, אז ער גיט אין דער הינזיכט צו שלעכטן ביישפיל צו די נידעריקערע רייכ־טער, און אז דער פריעריקער פרעזידענט פונ׳ם רייכס־געריכט, ה׳ סימאן, און אויך גערהארד מילער, איינער פון די געוועזענע ריכטער פונ׳ם הויכן געריכט, פארשפרייטן היטלערס נאטאריעזן פאקטוויל וועגן "גע־רעכטיקייט".

וואלף רעכנט אויס עטלאכע פאלן וואו דער רייכס־געריכט האט אנגעפירט דורכגעפירט פון ני־קגען אנטיסעמיטן דורכגעפירט פון ני־דערריקערע געריכטן. אזוי האט ער צוריק־געצויגן דעם אורטייל קעגן דיר אנטיסעמיטן וואס האבן באשולדיקט דיר אידן אין דורכ־פירן א סיסיטעמאטישן פלאן אנצושטעקן טויזנטער דייטשע מיידלאך מיט ווענערי־שע קראנקהייטן, און אז אידישע באלע־באטים פארפירן סיסטעמאטיש זייערע פרויען אנגעשטעלטע.

דער רייכס־געריכט, באפריינדיק די אנגעקלאגטע, דערקלערט, אז זיי האבן באר־לייריקט אלע אידן, און ס׳איז דערפאר ני־טא קיין לעגאלע פערזאן צו לאדן זיי אין געריכט פאר פארלוימדונג.

"די צוקונפטיקע דורות וועלן פארגלייכן אזא גערעכטיקייט מיט דער גערעכטיקייט פון פינסטערן מיטלאלטער", — זאגט וואלף

(שלוס אויף לעצטער זייט)

אנב - אורחא

פון מארק

וואס אויף דער וועלט קאן פארלויפן

א שלימ׳מזל׳ס מזל קומט צו שפעט

ערנעסט הערים, פון ארליא, אנט., איז געווען אן "עקסטערניק" — דאס וואס מען רופט אין רוסיש א "טשודאק". ער האט אלעמאל געהאנדלט אויף זיין אייד־גענעם שטיינער, און לעצטנס, ווען ער איז אויף די עלטערע יארן געבליבן א קבצן און אן א שטיקל ברויט אין שטוב, האט ער מיט א טאש־מעסערל זיך אי־ר בערגעשניטן דעם האלז.

מען האט אים באנראבן "אין פרעמדע תכריכים" אויפ׳ן קהלש׳ן חשבון.

א וואך נאך זיין טויט איז אנגעקו־מען די ידעה פון ענגלאנד, אז זיינע א מומע איז געשטארבן און האט אים אי־ר בערגעלאזן א פינפטל פון איר פארמעגן פון 150 טויזנט דאלאר.

ער האט זיך אויף איין וואך צוגעאיילט.

* * *

זיינער פארלאָרן אין דייטש־לאנד געפונען אין מאנטרעאל

מיט א פערצן יאר צוריק האט טאמאס ביילי, פון מאנטרעאל, אן ארבעטער אין א פאבריק, געקראגן א מתנה פון זיינע חברים, איידער ער איז ארויסגעפאהרן מיט דער קאנאדער עקספעדיציע צו די שלאכט־פעלדער אין פראנקרייך. דאס איז געווען א זייגער, מיט זיין נאמען אויסגעקריצט אויף דעם.

ביילי איז אוועקגעפאהרן אויף דער מלחמה, און איז דערנאך, מיט א פאר יאר שפעטער, געשטאנען אין קעלן, דייטשלאנד, ווי א מיטגליד פון דער אקופאציאנס ארמיי.

דארטן האט ער פארלאָרן דעם זייגער, און איצט, געפינענדיק זיך צוריק אין מאנטרעאל, האט ער שוין לאנג פארגעסן אויף אים.

די טעג ברייננט אים אן אומבאקאנטער מאן דעם זייגער. ער האט אים געפונען אויפ׳ן פלאס ד׳ארם, אין מאנטרעאל, און האט נאכ׳ן נאמען אויסגעקריצט אויפ׳ן זייגער אפגעזוכט דעם איינגעטימער.

* * *

חתן 95, כלה 65

די ליבע איז אויף א בלינדע באשע־פעניש, און זי פארבלאנדשעט אפט מי יודע וואוהין.

סעמועל יאראו, פון טרענטאן, אנט., איז 95 יאר, און מרס. עלידא בראון, פון קעמבלפארד, אנט., איז 65 יאר. מיט א זעקס וואכן צוריק האבן זיי זיך צופעליק באקענט, און אין זייערע הערצער האט זיך צעפלאקערט א יונגע ליבע.

דאס פארליבטע פארד האט לעצטן דאָ־נערשטאג ארויסגענומען א הייראט דער־ליבעניש אין בעלוויל, אנט., און די חתן נה ווערט מיט מזל געפייערט היינט.

ביידע האבן שוין אין זייערע לעבנס געהאט הייראט דערפארונגען, דער חתן האט שוין אויפ׳ן בית־עלמין פיר ווייבער, און די כלה האט שוין אויף באנלייט עס־לאכע מענער אויף דעם עולם האמת.

* * *

א כינעזער וואס האט ליב דעם קעניגס קעסט

טשאנג, — א כינעזער, ווי איר זעט נאכ׳ן נאמען, — איז געקומען פון כינע קיין וואנקאווער מיט 32 יאר צוריק. פון דאן אן איז ער געווען אויף דעם קעניגס קעסט און קווארטיר 26 יאר, און די אי־ר בעריטיש זעקס יאר האט ער זיך קאנטק באשעפטיקט מיט פארדינען אזא שיינעם דעפארד.

זיין רעקארד איז אנטרעקט געווארן די טעג אין בעריטס אין וואנקאווער, אוון ער האט נעדארפט ענטפערן אויף א קלאר נע פון קליינע גנבה.

דער ריכטער האט באשלאסן צו פאר־בעסערן זיין רעקאָרד מיט נאר א יאר הינטער די גראטעס.

* * *

פרויען קליידלאך — א שליסל צום קריזיס

וואס איז די אורזאך פונ׳ם איצטיקן קריזיס?

עקאנאמיסטן און געלערנטע בערעכן זיך די קעפ אויף דעם. דער זאגט: "איבער־פראדוקציע". א אנדערער: "א מאנגל אין גאלד". א דריטער: "מארפי"; און א. וו.

און פראפעסאר בייקער בראונעל, הויפט פונ׳ם דעפארטמענט פון מאדערנעם גע־דאנק אין נארד־וועסטערן אוניווערס־טעט, אין עדמאנטאן, אל., זאגט — פרויען קליידלאך!

ריידנדיק פאר זיינע סטודענטן די טעג, האט ער דערקלערט, אז פרויען קליידער האבן א נאענטע שייכות צו דער עקאנאמישער לאגע. נעמלאך: ווען קליי־דער ווערן ליינגער, קומט אן עקאנאמי־שער ברייזיס. און, פארקערט, ווען קליידר לאנד ווערן קירצער, פארבעסערט זיך די עקאנאמישע לאגע.

א ראיה? — אין 1929, ווען דער עקאנאמישער אויפשוואונג איז דערגאנגען צום העכסטן פונקט, זיינען קליידלאך שוין איבער העבער די קני. און דערנאך, אין הארבסט, ווען די קליידלאך האבן אנגעהויבן שלעפן זיך איבער דער ערד, איז געקומען דער קראך אויף וואל סט.

דער שכל דערפון, זאגט דער פראפעס־סאר, פארשטייט יא נאנץ גוט. ער וויל אבער דאס דערווייל ניט דערקלערן, — זאל׳ן די סטודענטן אליין א קייטש טאן מיט די שטערנס און דערטראכטן זיך.

* * *

דערפירט דעם מלאך־המות

רושאן פרייזער, פון טארענטא, איז אינגאנצן געווען 43 יאר אלט. ער האט

(שלוס אויף דער לעצטער זייט)

FRIDAY FEB. 20,
Classified Se
פיצירטער אפטייליינג
וטן $2.15
וטן $4.00
$7.50
ענלאכעס
PERSON
PROF. SCOTT
R.B.ORMIS
פלאריסט
96 Osborne St., Ph
340 Portage Ave.,
P. A. TEMPLE
807 Electric Railway
Phone 89 68
פיירייטערס
T. A. WEIR
Ph 28 800 247 Notre Dar
KILSHAW
Auctioneers
Canada Bldg.
AACTIVE MESSEN
TRANSFER
PH. 26 062
We Pay Highes
MODERN FOOT CO
LABORATOR
812 Toronto General
Phone 80 76
CHESTERFIELD
639 PORTAGE
נעלענהייטן
Business Opport
SCOTT REALTY
11 C.P.R. Office Bldg.
ארענטן
FOR RENT
The Equitable Tru
377 Portage Ave.
NOKOMIS BUILI
THE J. McDIARMID C
201 Nokomis Bldg.